AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2017 / 16 • Şubat 2017

CIA, ASALA VE PKK İŞBİRLİĞİ BELGELERİNİN GİZLİLİĞİNİ KALDIRDI

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

ABDnin dış istihbarat teşkilatı CIA (Tr. Merkezi İstihbarat Teşkilatı), 22 Aralık 2016da ASALA (Tr. Ermenistanın Kurtuluşu için Ermeni Gizli Ordusu) ve PKK (Tr. Kürdistan İşçi Partisi) arasında işbirliği olduğunu ortaya koyan belgeleri gizliliğini kaldırarak internette erişime açmıştır.

İnternet kullanıcılarının erişimine açılan belgelerde, 1980lerde ASALA ve PKK işbirliğini ortaya koyan dosyaların yanı sıra, 5 Temmuz 1961e ait bir belgede Sovyetlerin iki komando ordusu kurmakta olduğunu ve bunlardan birinin Kürt diğerinin ise Ermeni mensuplardan oluştuğunu belirtmektedir. CIAnın açıkladığı belgelerde, söz konusu komando ordularının eğitimlerinin ve organizasyonlarının o dönemde Ağrı Dağı ve Erivanda yürütüldüğü belirtilmektedir.[1]

Ocak 1984 tarihli CIA belgesinde, 10 Kasım 1980de, ASALA, PKK ile birlikte Strazburgdaki Türk Konsolosluğuna düzenlenen saldırıyı beraber planladıklarını kabul ettiği görülmektedir.[2]

CIA belgelerinin gizliliği kaldırılmadan önce de, ASALA ve PKK işbirliği pek çok kişi tarafından biliniyordu. Francis P. Hyland, 1991de yayınlanan *Armenian Terrorism, the Past, The Present and the Prospects* başlıklı kitabının The Kurdish Ally başlıklı bölümünde, ASALA ve PKKnın yetkililerinin, Türk yetkililerine karşı askeri operasyonlar başlatmayı planladıklarını, basını davet ederek, ortak bir basın açıklamasıyla duyurduklarını belirtmiştir. ASALA, Türkiyede karargâhı bulunmadığı için, Türkiyede PKKnın desteğine ihtiyaç duymuştur. PKK da ASALAnın eğitim yardımına ihtiyaç duymuştur. Hylandin kitabında, 10 Kasım 1980 sonrasındaki olaylara da yer verilmiştir. 10 Kasımın ertesi, Romada Türk turist bürosuna saldırı düzenlenmiştir. Her iki saldırıyı da ASALA-PKK işbirliği üstlenmiştir. 14 Ocak 1982de Kanadada Toronto Türk Konsolosluğunda bir patlama olmuştur. Bu saldırı da söz konusu iki örgütün işbirliği ile düzenlenmiştir. Zaten sonrasında ASALA sözcüsü, Hagop Hagopyan, 1982nin Martında, *Kürt devrimcileri ile yan yana savaşıyoruz* Beyanatında bulunmuştur.[3]

Aşırı ideolojiye sahip Ermeni ve Kürt grupların işbirliğini ortaya koyan yakın dönem çalışmaların ve gizliliği kaldırılarak internet kullanıcılarının erişimine açılan belgelerin yanı sıra, Jordis Tejel Gorgasın *Le mouvement kürde de Turquie en exil: continuités et du nationalisme kürde sous le mandat français en Syrie et au Liban 1925-1946* başlıklı kitabı,

bu tür grupların daha erken bir dönemdeki işbirliğini ele almaktadır. Bu çalışmada da 1925 ve 1946 yıllarında Kürt etnik milliyetçiliği fikrini savunan Hoybun Cemiyeti ile Ermeni Taşnak Partisi arasındaki yakın ilişkiler ele alınmıştır.[4] Kitapla ilgili ayrıntılı bilgi, AVİM yayını *The Review of Armenian Studies*de Osman Günün hazırlamış olduğu kitap tahlilinde yer almaktadır.

Örneklerde de görüldüğü gibi, aşırı ideolojiye sahip Ermeni-Kürt grupların işbirliği ile ilgili olarak CIA belgelerinin gizliliğinin kaldırılmış olması şaşırtıcı bilgilere ulaşmasını sağlamamıştır. Belgelerin ortaya çıkmış olması hali hazırda bilinen işbirliğinin belgelenmesini sağlamaya yardımcı olmuştur. Belgelerin gizliliğinin kaldırılması bu açıdan önem taşımaktadır.

[1] CIA Library, Kurdish and Armenian Commando Armies https://www.cia.gov/library/readingroom/document/cia-rdp82-00457r007600040006-2

[2] CIA Library, The Armenian Secret Army fort he Liberation of Armenia: A Counting International Threat https://www.cia.gov/library/readingroom/docs/CIA-RDP85T00283R000400030009-2.pdf

[3] Hyland, P. Francis. *Armenian Terrorism, the Past, The Present and the Prospects,* Westview Press, 1991, s. 48.

[4] Book Review: *Le mouvement kürde de Turquie en exil: continuités et du nationalisme kürde sous le mandat français en Syrie et au Liban 1925-1946,* The Review of Armenian Studies, Vol. 34. s. 157-162.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "CIA, ASALA VE PKK İŞBİRLİĞİ BELGELERİNİN GİZLİLİĞİNİ KALDIRDI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2017 / 16. Şubat 14. Erişim Kasım 21, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/CIA-ASALA-VE-PKK-ISBIRLIGI-BELGELERININ-GIZLILIGINI-KALDIRDI-1

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır